

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. OSR-02047/2018-ERU

V Praze dne 30. srpna 2018

Č. j. 02047-27/2018-ERU

ROZHODNUTÍ

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „novelizovaný energetický zákon“), ve správním řízení vedeném pod sp. zn. OSR-03746/2018-ERU s obviněným z přestupku, **Správa silnic Moravskoslezského kraje, příspěvková organizace**, se sídlem Úprkova 795/1, Přívoz, 702 00 Ostrava, IČO: 000 95 711, ve věci podezření ze spáchání přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění účinném do 31. prosince 2017 (dále jen „energetický zákon“) rozhodl

takto:

I. Obviněný z přestupku, Správa silnic Moravskoslezského kraje, příspěvková organizace, se sídlem Úprkova 795/1, Přívoz, 702 00 Ostrava, IČO: 000 95 711 (dále též „účastník řízení“), **se uznává vinným z přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona**, kterého se dopustil tím, že v rozporu s ust. § 68 odst. 3 energetického zákona prováděl dne 22. srpna 2017, v obci Pazderna, na pozemku p. č. 384/1, jehož součástí je pozemní komunikace č. III/4733, a na pozemku p. č. 225/5 náležejícímu k rodinnému domu č. p. 71, zemní práce související s pokládkou potrubí pro odtok srážkové vody, v jejichž důsledku došlo k poškození středotlakého plynovodu IPE DN 90 (dále též „plynárenské zařízení“), a tím k porušení zákazu poškození energetického zařízení činností v ochranném pásmu i mimo ně.

II. Podle ust. § 35 písm. b) zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“) ve spojení s ust. § 91a odst. 7 energetického zákona, ve znění pozdějších předpisů, se účastníku řízení za spáchání přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona ukládá **pokuta ve výši 65 000 Kč** (slovy: šedesát pět tisíc korun českých), která je splatná do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 29418.

III. Podle ust. § 95 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky a ust. § 79 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), ve spojení s ust. § 6 odst. 1 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, ve znění

pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška č. 520/2005 Sb.“), se účastníkovi řízení dále ukládá povinnost uhradit **náklady řízení ve výši paušální částky 1 000 Kč** (slovy: jeden tisíc korun českých). Náklady řízení jsou splatné do 30 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 29418.

IV. Podle ust. § 89 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky se **poškozenému**, společnosti **GasNet, s.r.o.**, se sídlem Klíšská 940/96, 400 01 Ústí nad Labem, IČO: 272 95 567, kterého zastupuje advokát [REDAKCE], se sídlem [REDAKCE], IČO: [REDAKCE] (dále též „poškozený“), **nárok na náhradu škody nepřiznává** a poškozený se s tímto nárokem odkazuje na soud.

V. Podle ust. § 95 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky se **poškozenému nárok na náhradu nákladů spojených s uplatněním nároku na náhradu škody nepřiznává**.

O d ů v o d n ě n í

I. Úvod

Energetickému regulačnímu úřadu (dále též „Úřad“ nebo „správní orgán“) jako věcně příslušnému správnímu orgánu podle ust. § 18 energetického zákona novelizovaného energetického zákona, v souladu s ust. § 73 zákona o odpovědnosti za přestupky bylo dne 23. února 2018 doručeno oznámení Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Moravskoslezského kraje, územního odboru Frýdek-Místek, obvodního oddělení Nošovice (dále též „Policie ČR“), společně se spisovým materiálem č. j. [REDAKCE], který byl vložen do správního spisu sp. zn. 02047/2018-ERU (dále též „spisový materiál“), k projednání přestupku účastníka řízení.

II. Průběh správního řízení

Správní řízení ve věci možného spáchání přestupku dle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona bylo ve smyslu ust. § 78 zákona o odpovědnosti za přestupky, v návaznosti na ust. § 46 správního řádu zahájeno doručením oznámení o zahájení správního řízení účastníku řízení dne 28. května 2018.

Účastník řízení byl v oznámení o zahájení správního řízení vyrozuměn o možnosti nahlížet do spisu, vyjádřit se k podkladům a žádat o nařízení ústního jednání.

Ze spisového materiálu správní orgán zjistil, že v souvislosti s poškozením plynárenského zařízení vznikla škoda, proto v souladu s ust. § 70 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky byl povinen vyrozumět osoby, kterým mohla být spácháním přestupku způsobena škoda, o možnosti uplatnit nárok na náhradu škody nebo nárok na vydání bezdůvodného obohacení. Správní orgán proto přípisem ze dne 29. května 2018, č. j. 02047-17/2018-ERU, doručeným poškozenému téhož dne, vyrozuměl poškozeného o možnosti uplatnit nárok na náhradu škody nebo na vydání bezdůvodného obohacení.

Dne 6. června 2018 byla Úřadu doručena písemná žádost účastníka řízení o nahlížení do správního spisu. Fyzické nahlížení do spisu bylo realizováno účastníkem řízení dne 29. června 2018, o čemž byl sepsán protokol o nahlížení č. j. 02047-22/2018-ERU.

Dne 24. července 2018 obdržel Úřad vyjádření poškozeného se sdělením, že výše celkové škody činí 25 760,04 Kč a uplatňuje nárok na náhradu škody podle § 70 zákona o odpovědnosti za přestupky a žádá správní orgán, aby účastníku řízení uložil povinnost škodu nahradit. Současně podle ust. § 95 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky žádal, aby mu správní orgán zcela nebo zčásti přiznal nárok na náhradu nákladů spojených s uplatněním nároku na náhradu škody, který vyčíslil na částku 8 857,20 Kč.

Dne 1. srpna 2018 vypravil správní orgán vyrozumění o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí a doložit majetkové poměry, které bylo účastníku řízení doručeno dne 2. srpna 2018. Současně jím byl účastník řízení v souladu s ust. § 89 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky vyrozuměn, že dobrovolná úhrada škody je podle ust. § 39 téhož zákona, při ukládání pokuty, polehčující okolností. Téhož dne správní orgán vypravil vyrozumění o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí také poškozenému, kterému bylo doručeno dne 2. srpna 2018.

Dne 10. srpna 2018 bylo Úřadu doručeno vyjádření účastníka řízení ze dne 8. srpna 2018, ve kterém sděluje, že se vyjádřil dne 23. ledna 2018, zn. [REDAKCE] a dne 5. dubna 2018; ve věci majetkových poměrů odkázal správní orgán na výroční zprávu zveřejněnou ve sbírce listin obchodního rejstříku.

Správní orgán s ohledem na zásadu materiální pravdy zakotvenou v ust. § 3 správního řádu dospěl k závěru, že veškeré podklady, které jsou součástí spisového materiálu, ke dni vydání tohoto rozhodnutí, jsou pro vedení správního řízení a vydání tohoto rozhodnutí úplné a dostačující pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v ust. § 2 správního řádu.

III. Popis skutkového stavu

Ze spisu Policie ČR vyplývá, že dne 22. srpna 2017 v obci a k. ú. Pazderna při hloubení rýhy pro pokládku potrubí pro odtok srážkové vody z propustku umístěného na pozemku p. č. 384/1, jehož součástí je pozemní komunikace č. III/4733, a na pozemku p. č. 225/5 náležejícím k rodinnému domu č. p. 71 (dále též „místo narušení“) lžící bagru Case 580 SR účastník řízení poškodil středotlaký plynovod IPE DN 90 umístěný v plastové chráničce, čímž došlo k porušení zákazu poškození plynárenského zařízení činností v ochranném pásmu i mimo ně dle ust. § 68 odst. 3 energetického zákona.

V důsledku poškození plynárenského zařízení došlo k úniku 147 m³ plynu do ovzduší a k přerušení dodávky plynu 18 konečným zákazníkům.

Práce v místě narušení byly účastníkem řízení prováděny také na základě žádosti Obce Pazderna.

Z ohledání místa činu Policií ČR vyplývá, že poškozené plynárenské zařízení bylo umístěno na hranici pozemku p. č. 225/5 a p. č. 384/1, bylo uloženo v hloubce 90 cm a zakrývala jej výstražná fólie žluté barvy. Z úředních záznamů Policie ČR o vysvětleních

podaných zaměstnanci účastníka řízení vyplývá, že zemní práce, tj. prohloubení stávající rýhy pro pokládku potrubí mělo být realizováno do hloubky 20 - 30 cm. Dále ze záznamů Policie ČR vyplývá, že zaměstnanci účastníka řízení věděli o skříni hlavního uzávěru plynu o rozměrech 80x70x45 cm umístěné v plotě ve vzdálenosti 8,5 metru od místa narušení.

Z výpisu z katastru nemovitostí č. 102 pro obec a k. ú. Pazderna, vedeného Katastrálním úřadem pro Moravskoslezský kraj, KP Frýdek-Místek vyplývá, že pozemek p. č. 384/1 je ve vlastnictví Moravskoslezského kraje, přičemž právo hospodaření se svěřeným majetkem kraje náleží účastníku řízení. V části CLV tohoto výpisu je zapsáno omezení vlastnického práva ve vztahu k p. č. 384/1 ve prospěch poškozeného, zapsané na základě smlouvy o zřízení věcného břemene, s právními účinky vkladu práva ke dni 4. ledna 2017, spočívající mimo jiné v právu poškozeného zřídit a provozovat plynárenské zařízení. Tato smlouva je pak vložena ve správním spisu pod č. j. 02047-8/2018-ERU. Správní orgán tak uzavírá, že umístění plynárenského zařízení na pozemku p. č. 384/1 mělo být účastníku řízení zřejmé, neboť to byl právě účastník řízení, kdo shora uvedenou smlouvu o zřízení věcného břemene uzavíral.

Ze spisového materiálu dále vyplývá, že na stavbu plynovodu v obci Pazderna na p. č. 384/1 bylo vydáno stavební povolení, které nabylo právní moci dne 27. července 1998, které obdržel právní předchůdce účastníka řízení.

Pozemní komunikace č. III/4733, jež je součástí pozemku p. č. 384/1 prochází obcí Pazderna a vede jejím zastavěným územím.

Ze spisu Policie ČR dále vyplývá, že mezi oplocením pozemku p. č. 225/5 a pozemní komunikací č. III/4733 byla vykopána strouha, jež měla zřejmě sloužit k odvodu vody přitékající z propustku pod touto komunikací. V příčinné souvislosti s vykopáním této strouhy tak mohlo dojít ke zmenšení krytí plynárenského zařízení zeminou. Mezi vývodem z propustku pod komunikací a oplocením pozemku p. č. 225/5 byla zemina také odkopána a dno bylo kryto dvěma betonovými žlaby, čímž mohlo dojít v této části také ke zmenšení krytí plynárenského zařízení zeminou. Vykopaná strouha byla v terénu zřetelně viditelná. Kdy a kým byla strouha vykopána, nebylo přesně zjištěno.

Účastník řízení o stanovisko k prováděným pracím správce plynárenského zařízení ani poškozeného nežádal a taktéž nežádal ani o vytyčení plynárenského zařízení.

Poškození plynárenského zařízení bylo bezprostředně nahlášeno místně příslušnému správci plynárenského zařízení, který zajistil jeho následnou opravu. Vzniklá škoda však účastníkem řízení uhrazena nebyla.

IV. Právní hodnocení

IV. I. Použitá právní úprava

Dle ustanovení článku 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod se trestnost činu posuzuje a trest se ukládá podle zákona účinného v době, kdy byl čin spáchán. Pozdějšího zákona se použije, jestliže je to pro pachatele příznivější.

Správní orgán nejprve uvádí, že ke dni 1. července 2017 vstoupil v účinnost zákon o odpovědnosti za přestupky, který podle § 1 zákona o odpovědnosti za přestupky, upravuje podmínky odpovědnosti za přestupek, druhy správních trestů a ochranných opatření a zásady pro jejich ukládání, postup před zahájením řízení o přestupku a postup v řízení o přestupku.

Z hlediska posouzení odpovědnosti účastníka řízení za vytýkané jednání a uložení správního trestu je rozhodnou právní úpravou zákon o odpovědnosti za přestupky a energetický zákon.

Zákon o odpovědnosti za přestupky nebyl od nabytí své účinnosti novelizován. Energetický zákon byl v době od spáchání vytýkaného jednání účastníkem řízení novelizován pouze jedenkrát, a to s účinností od 1. ledna 2018.

S ohledem na ust. § 2 odst. 1 a 6 zákona o odpovědnosti za přestupky, proto správní orgán porovnal všechna relevantní ustanovení energetického zákona i novelizovaného energetického zákona a dospěl k závěru, že zůstala zachována jak obsahová totožnost konkrétních zákonem stanovených povinností, které jsou relevantní pro právní hodnocení jednání účastníka řízení, tak též jejich trestnost z hlediska porušení právní povinnosti pod kategorií přestupku. Správní orgán proto neshledal důvod k použití zákona pozdějšího a postupoval při posuzování odpovědnosti účastníka řízení za vytýkané jednání i při ukládání sankce podle právní úpravy účinné v době, kdy bylo spácháno (tj. dle energetického zákona a zákona o odpovědnosti za přestupky).

IV. II. Obecný právní rámec

Přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona se dopustí právnická nebo podnikající fyzická osoba tím, že poruší některý ze zákazů stanovených v § 46 odst. 8, 9, 10 nebo § 68 odst. 3 nebo 5 energetického zákona.

V rámci vedeného správního řízení se správní orgán zabýval porušením zákazu poškození plynárenského zařízení, při provádění veškerých činností v ochranném pásmu i mimo ně, podle ust. § 68 odst. 3 energetického zákona. Toto ustanovení představuje kategorický zákaz určitého jednání v ochranném pásmu i mimo ně tak, aby nedošlo k poškození energetického zařízení. Z uvedeného ustanovení vyplývá povinnost osob provádějících práce v ochranném pásmu i mimo ně počínat si takovým způsobem, aby nemohlo dojít k poškození energetického zařízení.

IV. III. Právní posouzení skutku

V projednávaném případě je znakem skutkové podstaty přestupku poškození plynárenského zařízení a trestat tak lze pouze pachatele, který přímo svou činností plynárenské zařízení poškodil. V daném případě není, na základě zjištěných skutečností, pochyb o tom, že to byl právě účastník řízení, kdo prováděl v ochranném pásmu plynárenského zařízení práce, při kterých došlo k poškození plynárenského zařízení. Tuto skutečnost účastník řízení ostatně ani nezpochybňuje.

Správní orgán se dále zabýval posuzováním otázky, zda účastník řízení věděl anebo vzhledem k povaze činnosti účastníka řízení a okolností projednávaného případu, vědět měl

a mohl, že činnost provádí v blízkosti plynárenského zařízení, a jakým způsobem účastník řízení předmětné práce prováděl.

Ze spisového materiálu vyplývá, že účastník řízení prováděl zemní práce v zastavěné části obce a mohl tak předpokládat výskyt inženýrských sítí, jejichž existence mu ostatně měla být velmi dobře známa, jak vyplývá i z výpisu z katastru nemovitostí pro pozemek p. č. 384/1. Ze spisového materiálu dále vyplývá, že o hlavním uzávěru plynu, umístěném ve vzdálenosti 8,5 metru od místa narušení, zaměstnanci účastníka řízení věděli, mohli tak předpokládat v místě narušení možný střet s plynárenským zařízením anebo mohli provést před samotným zahájením prací šetření, zda v místě vedou inženýrské sítě, kde a v jaké hloubce se nacházejí. V řízení bylo prokázáno, že účastník řízení o plynofikaci v obci Pazderna vědět měl a mohl, neboť uzavíral smlouvu o zřízení věcného břemene ve prospěch poškozeného. Po zhodnocení všech okolností daného případu má správní orgán za prokázané, že účastník řízení o existenci plynárenského zařízení v místě narušení vědět měl a mohl. Správní orgán tak uzavírá, že účastník řízení nevynaložil veškeré úsilí, které by bylo možno požadovat, aby zabránil poškození plynárenského zařízení. Pokud by totiž věnoval dostatečný čas přípravě a zjištění místní situace, zajisté by zjistil existenci plynárenského zařízení a mohl tak včas a zcela vyloučit poškození plynárenského zařízení, např. tím, že by požádal správce plynárenského zařízení o stanovisko k prováděným pracím, nechal plynárenské zařízení vytyčit a zemní práce v místě narušení prováděl ručně za použití ručního náradí.

Z ust. § 68 odst. 2 písm. a) energetického zákona vyplývá definice ochranného pásma, přičemž tímto se pro účely energetického zákona rozumí souvislý prostor vymezený svislými rovinami vedenými ve vodorovné vzdálenosti od půdorysu plynárenského zařízení měřeno kolmo na jeho obrys. U plynovodů a plynovodních přípojek o tlakové úrovni do 4 bar včetně, umístěných v zastavěném území obce činí 1 metr na obě strany a umístěných mimo zastavěné území obce činí 2 metry na obě strany. V projednávaném případě tak činilo ochranné pásmo plynárenského zařízení 1 metr na obě strany.

Dle ust. § 68 odst. 3 energetického zákona je každý v ochranném pásmu i mimo ně povinen zdržet se jednání, kterým by mohl poškodit plynárenskou soustavu nebo omezit nebo ohrozit její bezpečný a spolehlivý provoz a veškeré činnosti musí být prováděny tak, aby nedošlo k poškození energetických zařízení. Subjekt, který chce vykonávat jakoukoli činnost, a to včetně činnosti dopravní, by si měl být i bez znalosti zákona vědom, že při své činnosti musí postupovat opatrně a obezřetně, aby nedošlo ke škodě.

IV. IV. Vypořádání námitek účastníka řízení

Správní orgán považuje za nezbytné vyjádřit se také k námitkám účastníka řízení, které vznesl v průběhu šetření Policií ČR a v průběhu správního řízení.

Námítky účastníka řízení, které vznesl v průběhu šetření Policie ČR, že (i) plynárenské zařízení bylo uloženo v nedostatečné hloubce; (ii) nebyl dostatečně proveden obsyp a zásyp potrubí; (iii) nebyly o umístění plynárenského zařízení osazeny žádné identifikační značky dle platné normy; (iv) výstražná folie měla být vychýlena od osy plynárenského zařízení, neshledává správní orgán v dané věci jako důvodné. Správní orgán konstatuje, že existence ochranného pásma je zcela nezávislá na způsobu uložení plynárenského zařízení v terénu. Zejména je třeba zdůraznit povinnost v ochranném pásmu i mimo ně provádět veškeré

činnosti tak, aby nedošlo k poškození energetických zařízení. Správní orgán však namítané skutečnosti zvážil při stanovení výše pokuty.

Z úřední činnosti správní orgán zjistil, že vyjádření ze dne 23. ledna 2018, zn. [REDAKCE] je Úřadem vedeno pod č. j. 09710-4/2018-ERU a je reakcí účastníka řízení na žádost Úřadu o poskytnutí podkladů a informací podle zák. č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ve znění pozdějších předpisů (na toto vyjádření účastník řízení odkázal ve svém vyjádření ze dne 8. srpna 2018). Z tohoto vyjádření vyplývá doznání účastníka řízení, že poškození způsobili jeho zaměstnanci při běžné činnosti, kterou provádějí v průběhu roku nescetněkrát, a to úpravu odtokových poměrů příkopu. Jednalo se o provedení mělkého výkopu napříč příkopem za účelem položení plastového potrubí pro odvedení vody. Dále uvedl, že plynárenské zařízení bylo v hloubce cca 20 cm pod povrchem terénu, přičemž v okolí nebylo žádné označení přítomnosti plynového vedení a ani vlastník přilehlého pozemku nevěděl o vedení plynárenského zařízení v těchto místech. Z téhož důvodu také neprovedl vytyčení sítí. Dle názoru účastníka řízení nebylo plynárenské zařízení uloženo v patřičné hloubce podle ČSN736005 a TPG70201 a nebylo nijak označeno. Tyto skutečnosti dle účastníka řízení rozhodnou měrou přispěly ke vzniku poškození. V tomto vyjádření účastník řízení také konstatoval existenci příkopu, který byl vykopán podél pozemní komunikace č. III/4733 a vedl rovnoběžně s pozemkem p. č. 225/5. Existence tohoto příkopu vyplývá též ze spisu Policie ČR. Ze spisu Policie ČR vyplývá, zejména z výpovědi vlastníka pozemku p. č. 225/5, že vlastník nemovitosti o plynárenském zařízení vedoucím podél svého plotu věděl. Správní orgán dále nepřisvědčuje názoru účastníka řízení, že rozhodující měrou přispělo k poškození plynárenského zařízení to, že nebylo jeho vedení označeno a nebylo uloženo v patřičné hloubce, neboť účastník řízení mohl zabránit poškození plynárenského zařízení, pokud by se řádně seznámil s místní situací. V dalším jsou námitky podobné těm námitkám, které účastník řízení vznesl již v řízení o kontrole, jak jsou uvedeny shora, které správní orgán zvážil při stanovení výše pokuty.

S ohledem na výše uvedené je správní orgán přesvědčen, že vypořádal všechny rozhodné námitky účastníka řízení, které mohly mít vliv na zjištěné okolnosti daného případu, tj. poškození plynárenského zařízení a na odpovědnost účastníka řízení za spáchání přestupku uvedeného ve výroku I. tohoto rozhodnutí.

IV. V. Formální a materiální stránka přestupku

Správní orgán prokázal, že účastník řízení svým jednáním porušil povinnost v ochranném pásmu i mimo ně zdržet se jednání, kterým by mohl poškodit plynárenskou soustavu nebo omezit nebo ohrozit její bezpečný a spolehlivý provoz a provádět veškeré činnosti tak, aby nedošlo k poškození energetických zařízení, stanovenou ust. § 68 odst. 3 energetického zákona a byly tak naplněny formální znaky přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona.

V souvislosti s naplněním formální stránky přestupku se správní orgán musel zabývat rovněž naplněním tzv. materiální stránky přestupku (škodlivosti přestupku pro společnost) tak, jak vyplývá ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 8 As 17/2007-135, ze dne 31. května 2007), respektive z ust. § 5 zákona o odpovědnosti za přestupky. Správní orgán má za to, že jednání účastníka řízení naplnilo rovněž znaky materiální stránky přestupku, neboť v jeho jednání lze shledat společenskou škodlivost spočívající v porušení zájmu společnosti na bezpečném

provozu plynárenské soustavy, neboť aktivním jednáním účastníka řízení došlo k poškození plynárenského zařízení, k přerušení dodávky plynu konečným zákazníkům a k úniku plynu do ovzduší. Správní orgán navíc podotýká, že již skutečnost, že zákonodárce porušení určitého zákazu označil za přestupek, vyjadřuje určitou minimální typovou míru společenské škodlivosti, kterou je nutno takovému jednání přičítat.

V tomto případě účastník řízení svým jednáním poškodil plynárenské zařízení, v důsledku čehož došlo k úniku 147 m³ plynu do ovzduší a k přerušení dodávky plynu 18 konečným zákazníkům. V jednání účastníka řízení lze tudíž shledat společenskou škodlivost spočívající v porušení zájmu společnosti na bezpečném provozu plynárenské soustavy, který je zákonem vyjádřen prostřednictvím uložení povinnosti činnosti v ochranném pásmu i mimo ně provádět tak, aby nedošlo k poškození energetických zařízení. Jednání účastníka řízení tedy bezesporu naplnilo rovněž znaky materiální stránky předmětného přestupku.

IV. VI. Odpovědnost za přestupek

Charakteristickým znakem přestupku právnických osob a fyzických osob podnikajících je skutečnost, že odpovědnost těchto osob je založena porušením právních povinností bez ohledu na zavinění. Jedná se o objektivní odpovědnost, tedy odpovědnost za výsledek. Je tedy věcí účastníka řízení, aby si při výkonu své činnosti počínal tak, aby neporušil povinnosti dané příslušnými právními předpisy, v případě jednání účastníka řízení, aby neporušil povinnosti stanovené energetickým zákonem (ust. § 68 odst. 3 energetického zákona).

Správní orgán se dále zabýval otázkou možných liberačních důvodů, tedy důvodů zbavujících účastníka řízení odpovědnosti za spáchání přestupku ve smyslu ust. § 21 zákona o odpovědnosti za přestupky. V této souvislosti správní orgán dospěl k závěru, že účastník řízení vědět měl a mohl, že provádí práce v blízkosti plynárenského zařízení, avšak nevynaložil veškeré možné úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení zákazu poškození plynárenského zařízení zabránil.

Lze tak uzavřít, že účastník řízení je odpovědný za spáchání přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona.

V. Uložení správního trestu

Dle ust. § 35 zákona o odpovědnosti za přestupky lze za přestupek uložit správní trest ve formě (i) napomenutí, (ii) pokuty, (iii) zákazu činnosti, (iv) propadnutí věci nebo náhradní hodnoty anebo (v) zveřejnění rozhodnutí o přestupku. Dle ust. § 36 téhož zákona lze správní trest uložit samostatně nebo spolu s jinými správními tresty. Napomenutí nelze uložit spolu s pokutou.

Z povahy provedení přestupku nepřipadá v úvahu uložit účastníkovi řízení správní trest propadnutí věci nebo náhradní hodnoty ve smyslu ust. § 48 a ust. § 49 zákona o odpovědnosti za přestupky, neboť věc, kterou účastník řízení ke spáchání přestupku užil (bagr Case 580 SR), přičemž cena věci je ve zjevném nepoměru ke způsobenému následku a takový trest by byl zcela nepřiměřený. Uložení správního trestu ve formě zákazu činnosti či zveřejnění rozhodnutí o přestupku ve smyslu ust. § 47 odst. 2 a ust. § 50 odst. 1 zákona

o odpovědnosti za přestupky přichází v úvahu jen tehdy, pokud to zákon výslovně stanoví. V posuzovaném případě je tak možno účastníkovi řízení uložit pouze trest ve formě napomenutí nebo pokuty.

K uložení správního trestu ve formě napomenutí v nyní posuzované věci správní orgán neshledal důvod, a to s ohledem na povahu přestupku spáchaného účastníkem řízení ve smyslu ust. § 37 písm. a) a ust. § 38 zákona o odpovědnosti za přestupky, neboť by takový trest byl nepřiměřeně nízký. Správní orgán proto v daném případě vyhodnotil jako zákonné, vhodné a účelné uložit správní trest ve formě pokuty.

V projednávaném případě nebude aplikován institut upuštění od správního trestu dle ust. § 43 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky, vzhledem k (i) povaze a závažnosti přestupku a jeho následkům, (ii) rozhodovací praxi Úřadu v obdobných nebo shodných případech.

Nadto správní orgán uvádí, že ukládání správního trestu formou pokuty zcela odpovídá rozhodovací praxi Úřadu v obdobných nebo shodných případech. Úřad je při stanovení výše trestu také vázán svou vlastní ustálenou rozhodovací praxí, od které se může odchýlit pouze toliko v odůvodněných případech a z legitimních důvodů, přičemž musí být dbáno účelu trestu, kterým je ochrana konkrétních zájmů společnosti.

Dle ust. § 46 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky lze pokutu uložit ve výši stanovené zákonem. Není-li výše pokuty zákonem stanovena, pokutu lze uložit ve výši nepřesahující částku 1 000 Kč.

Za přestupek podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona se podle ust. § 91a odst. 7 energetického zákona ve znění pozdějších předpisů uloží pokuta až do výše 15 000 000 Kč. Jedná se o maximální možnou výši pokuty, jejíž uložení připadá v úvahu v případě zvláště vysoké závažnosti spáchaného přestupku včetně jeho následků, době trvání a okolnostem, za kterých byl spáchán.

Při stanovení výše uložené pokuty přihlížel správní orgán ke všem výše uvedeným okolnostem a skutkovým zjištěním projednávaného případu. Zejména přihlédl ve smyslu ust. § 37 písm. a), c) a g) zákona o odpovědnosti za přestupky, k povaze a závažnosti přestupku; k přitěžujícím a polehčujícím okolnostem a k povaze činnosti účastníka řízení.

Dále správní orgán přihlížel dle ustanovení § 38 písm. b), c) a d) zákona o odpovědnosti za přestupky k významu a rozsahu následku přestupku; ke způsobu spáchání přestupku a okolnostem spáchání přestupku. V neposlední řadě správní orgán přihlédl při stanovení výše uložené pokuty též k osobě pachatele.

Účastník řízení svým jednáním poškodil středotlakou plynovodní přípojkou, z hlediska energetického zařízení většího významu, což správní orgán hodnotí jako přitěžující okolnost.

Ve vztahu k významu a rozsahu následku přestupku správní orgán uvádí, že v důsledku poškození plynárenského zařízení došlo k úniku plynu do ovzduší v množství 147 m³ a k přerušení dodávky plynu 18 konečným zákazníkům; tyto skutečnosti byly vyhodnoceny jako přitěžující okolnosti.

Ve vztahu ke způsobu a okolnostem spáchání přestupku správní orgán uvádí, že účastník řízení poškození bezprostředně nahlásil správci plynárenského zařízení, který zajistil následnou opravu; tuto skutečnost vyhodnotil jako polehčující okolnost. Vzniklou škodu poškozenému účastník řízení neuhradil, což správní orgán hodnotí jako přitěžující okolnost.

Správní orgán dále přihlížel k osobě účastníka řízení, přičemž dospěl k závěru, že jedním z předmětů jeho činnosti je provádění staveb, jejich změn a odstraňování, a také s ohledem na povahu své činnosti mohl účastník řízení předpokládat, že v zastavěné části obce se mohou vyskytovat inženýrské sítě. Účastník řízení nepožádal správce plynárenského zařízení nebo poškozeného o vydání stanoviska ani nepožádal o vytyčení plynárenského zařízení. Uvedené vyhodnotil správní orgán při stanovení výše uložené pokuty jako přitěžující okolnost.

Při stanovení výše uložené pokuty je nutno dle ust. § 40 písm. c) zákona o odpovědnosti za přestupky zejména zohledňovat opakovanost porušování zákona účastníky řízení, ať už z pohledu neustálého porušování totožných ustanovení a právních předpisů, nebo celkové nedisciplinovanosti při jejich dodržování. Z úřední činnosti správní orgán zjistil, že účastník řízení není evidován v rámci jiného správního řízení za porušení právní povinnosti, ve kterém by byl uznán vinným za porušení zákona ve věcné působnosti Úřadu, což správní orgán vyhodnotil jako výrazně polehčující okolnost.

Co se týče osoby pachatele přestupku, správní orgán vycházel při stanovení výše pokuty také ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 20. dubna 2018, č. j. 1 As 9/2008-133), z níž vyplývá, že správní orgán ukládající pokutu za přestupek je povinen přihlídnout k osobním a majetkovým poměrům pachatele tehdy, pokud je podle osoby pachatele a výše pokuty, kterou lze uložit, zřejmé, že by pokuta mohla mít likvidační charakter, a to i v případech, kdy příslušný zákon osobní, a majetkové poměry pachatele v taxativním výčtu hledisek rozhodných pro určení výše pokuty neuvádí.

Správní orgán při stanovení pokuty vycházel také z majetkových poměrů účastníka řízení, vyplývajících z veřejné části sbírky listin obchodního rejstříku, na které byl odkázán – z výkazu zisku a ztráty příspěvkové organizace ke dni 31. 12. 2017, dle které dosáhl účastník řízení výnosů z hlavní činnosti 939 238 471,03 Kč a z hospodářské činnosti 104 890 581,67 Kč. Vykázal však účetní záporný výsledek hospodaření před zdaněním ve výši – 921 944,16 Kč u hlavní činnosti a u hospodářské činnosti vykázal kladný výsledek hospodaření před zdaněním ve výši 22 400 162,97 Kč.

Při určení výše pokuty vycházel správní orgán také z judikatury správních soudů (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 4 As 236/2014 - 85 ze dne 17. dubna 2015). Z podkladů, které má správní orgán k dispozici, je navíc zřejmé, že finanční situace účastníka řízení je bezpochyby taková, že uložení pokuty je schopen unést vzhledem k dosažené výši tržeb, a to bez fatálních následků, neboť výše uložené pokuty je o několik řádů nižší než objem finančních prostředků, které účastník řízení během účetního období získal prostřednictvím své ekonomické činnosti. Ve srovnání s částkou tržeb za prodej výrobků a služeb a stavu peněžních prostředků v pokladně a na účtech není možné výši uložené pokuty považovat za likvidační.

Dle judikatury českých soudů musí konkrétní forma postihu a jeho výše působit natolik silně, aby od podobného jednání odradila i ostatní nositele obdobných povinností,

jaké svědčí účastníku řízení, zároveň musí být postih dostatečně znatelný v materiální sféře rušitele, aby v něm byla dostatečně obsažena i jeho represivní funkce, aniž by však byla pro něj likvidačním. To znamená, že uložená pokuta musí být v takové výši, aby byla způsobilá plnit své základní funkce, tedy funkci represivní a preventivní. Toho je schopná jen v případě, že je natolik významná pro daného rušitele (účastníka řízení), že se mu porušení právních povinností v ostatních případech nevyplatí. Pokuta musí tedy mít pro účastníka řízení odstrašující účinek, aby se obával možné sankce a nedocházelo k opětovnému porušení právních povinností z jeho strany.

Správní orgán přihlédl k účastníkovi řízení uvedeným námitkám, že (i) plynárenské zařízení bylo uloženo v nedostatečné hloubce; (ii) nebyl dostatečně proveden obsyp a zásyp potrubí; (iii) nebyly o umístění plynárenského zařízení osazeny žádné identifikační značky dle platné normy; (iv) výstražná folie měla být vychýlena od osy plynárenského zařízení a k okolnostem daného případu, při stanovení výše pokuty jako k polehčujícím okolnostem.

Po zvážení všech skutkových okolností případu (tedy skutečností svědčících ve prospěch i v neprospěch účastníka řízení), jakož i po zvážení všech polehčujících a přitěžujících okolností, uložil správní orgán účastníku řízení pokutu ve výši uvedené ve výroku II. tohoto rozhodnutí. Správní orgán považuje stanovenou výši pokuty za zcela přiměřenou míře a významu chráněného společenského zájmu upraveného energetickým zákonem.

Zároveň správní orgán poznamenává, že pokuta byla uložena v souladu s ust. § 2 odst. 4 správního řádu, tedy ve výši odpovídající rozhodovací praxi Úřadu v obdobných nebo shodných případech.

VI. Náhrada škody

V rámci řízení bylo zjištěno, že v důsledku jednání účastníka řízení spočívajícího v tom, že poškodil plynárenské zařízení, vznikla poškozenému, jakožto provozovateli plynárenského zařízení, škoda. Tato škoda nebyla dosud uhrazena.

Poškozený v souladu s ust. § 70 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky uplatnil dne 24. července 2018 u správního orgánu nárok na náhradu škody v celkové výši 25 760,04 Kč, která se skládá z provedených pracovních úkonů v částce [REDACTED] Kč, dopravy a času stráveného na cestě v částce [REDACTED] Kč, materiálu [REDACTED] Kč, ceny za únik zemního plynu v částce [REDACTED] Kč, distribuce v částce [REDACTED] Kč a poplatku OTE v částce [REDACTED] Kč. Dále poškozený uplatnil dle ust. § 95 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky náhradu nákladů spojených s uplatněním nároku na náhradu škody – přibrání zmocněnce v částce 8 857,20 Kč, sestávající se z 3 úkonů právní služby v částce [REDACTED] Kč, náhrady hotových výdajů za 3 úkony právní služby v částce [REDACTED] Kč, daně z přidané hodnoty 21% v částce 1 537,20 Kč.

Poškozený ke vzniklé škodě poskytl pracovní list správce plynárenského zařízení číslo zakázky v SAP: [REDACTED] ze dne 22. srpna 2017, který uvádí jména pracovníků, množství, jednotky – hod., sazbu v Kč/jed. a celkový součet/Kč, odpracované hodiny, čas strávený na cestě a dopravu s druhem použitého vozidla a materiál. Pracovní list správce plynárenského zařízení číslo zakázky v SAP: [REDACTED] ze dne 22. srpna 2017 uvádí obdobné údaje. Z pracovních listů nevyplývá cena celkem ani konkrétní způsob určení částek

uvedených u jednotlivých položek – je uveden odkaz na ceník prací, ceny bez DPH, není tak zřejmé, jak k jednotlivým částkám správce plynárenského zařízení dospěl, z čeho vycházel při jejich stanovení, ani z čeho vyplývají, jaké úkony byly prováděny a jak byla stanovena jejich úhrada. Ceník prací, na který je odkázáno, také doložen nebyl. V protokolu o úniku plynu z poškozeného PZ č. [REDAKCE] je pak uvedena doba trvání úniku plynu z porušeného plynárenského zařízení 40 min., velikost otvoru 1 cm² a stanovené množství uniklého zemního plynu do ovzduší 147 m³. Nebylo však doloženo, jak poškozený dospěl k těmto údajům. Nebyl doložen ani způsob jejich výpočtu. Správní orgán nepopírá, že k úniku plynu do ovzduší došlo, avšak nemůže mít za spolehlivě prokázané, že tomu bylo právě v množství nárokovaném poškozeným. Ze spisového materiálu vyplývá, že k poškození plynárenského zařízení mělo dojít v době od 8,15 hod do 8,16 hod. V protokolu o narušení ochranného nebo bezpečnostního pásma je uveden čas narušení 8,20 hod. V hlášení o závadě je uveden čas převzetí hlášení 8,20 hod., čas příjezdu zaměstnanců správce plynárenského zařízení do místa narušení v 8,40 hod. a stlačení plynárenského zařízení pro zamezení úniku plynu v 9,00 hod. Ze shora uvedeného je pak zřejmý nesoulad s údajem uvedeným poškozeným jako dobou úniku a časovým vymezením skutku a nelze tak mít za spolehlivě zjištěné poškozeným stanovené množství uniklého plynu.

Dle ust. § 89 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky správní orgán uloží obviněnému povinnost nahradit poškozenému škodu, jestliže byla tato škoda způsobena spácháním přestupku, nebyla obviněným dobrovolně nahrazena a její výše byla spolehlivě zjištěna; jinak poškozenému nárok na náhradu škody nepřizná a odkáže ho s jeho nárokem na soud nebo jiný orgán veřejné moci. Obdobně postupuje rovněž v případě, kdyby zjišťování škody vedlo ke značným průtahům v řízení.

V přestupkovém řízení správní orgán rozhoduje o vině pachatele a ukládá za přestupek trest. Pro správní trestání platí obdobné principy jako pro trestání soudní a v řízení o přestupcích se analogicky uplatní principy stanovené trestním právem, pokud analogie není k újmě účastníka tohoto řízení (pachatele). Také toto trestání musí podléhat stejnému režimu jako trestání za trestné činy a v tomto smyslu je třeba vykládat všechny záruky, které se podle vnitrostátního práva poskytují obviněnému z trestného činu (Viz analogicky např. rozsudek Nejvyššího správního soudu, ze dne 27. října 2004, č. j. 6 A 126/2002 - 27 a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. dubna 2008, č. j. 1 As 27/2008 - 67 i nálezy Ústavního soudu ze dne 11. března 2004, sp. zn. II. ÚS 788/02 a nálezy Ústavního soudu ze dne 17. ledna 2008, sp. zn. II. ÚS 82/07 - 1).

Ústavní soud ve svém nálezu ze dne 17. května 2016, č. j. I. ÚS 3363/14 - 1, uvedl, že „*jediným důkazem o výši způsobené škody jako znaku trestného činu krádeže nemůže být pouhé odborné vyjádření společnosti, u níž lze pochybovat, zda není ve věci vyloučená. Pravidlem by naopak mělo být přibrání znalce, u kterého pro jeho poměr k věci či stranám trestního řízení nebudou důvody pro jeho vyloučení. Jen ve výjimečných případech a ze zvlášť závažných důvodů trestní soudy rozhodující o neoprávněném odběru elektřiny nemusí znalece přibrat. Tento svůj postup ale musí náležitě a pečlivě odůvodnit.*“

Tento závěr je dle názoru správního orgánu s ohledem na skutečnost, že v řízení o přestupku je nezbytné se řídit stejnými principy jako v řízení trestním, zejména v případě, kdy je tento postup uplatněn ve prospěch pachatele, plně aplikovatelný i na projednávaný případ.

Co se týče škody ve výši 25 760,04 Kč, kterou poškozený uplatnil, vyplývá její výše z vyjádření poškozeného a z jím doložených podkladů. Způsob určení jednotlivých položek a cen za činnost, ze kterých se celková způsobená škoda skládá, však není dostatečně určitý a spolehlivě zjištěný a činí ji tak nepřezkoumatelnou. Správní orgán proto z uvedených důvodů škodu uplatněnou poškozeným nepovažuje za spolehlivě zjištěnou takovým způsobem, který by splňoval požadavky na její nepochybné zjištění v rámci správního řízení. Pro její přesné stanovení by si tak správní orgán musel opatřovat další podklady a provádět složité dokazování (např. porovnání výpočtu provedeného prostřednictvím metodiky a výsledků znaleckého zkoumání, či analýzu způsobu určení výše jednotlivých nákladů, zajištění položkového rozpočtu se soupisem jednotlivých pracovních činností a jejich ocenění apod.), což by vedlo k průtahům v řízení a bylo by tak porušeno právo účastníka řízení na projednání jeho věci v přiměřené lhůtě.

Z ust. § 89 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky vyplývá, že pokud výše škody nebyla spolehlivě zjištěna, správní orgán poškozenému nárok na náhradu škody nepřizná a odkáže ho s jeho nárokem na soud nebo jiný orgán veřejné moci. Obdobně se postupuje rovněž v případě, kdy by zjišťování škody vedlo ke značným průtahům v řízení. Průtahy v řízení mohou vznikat například tehdy, kdyby vzhledem ke složitosti posouzení výše vzniklé škody musely být zpracovány znalecké posudky apod. Není totiž zpravidla v možnostech orgánů projednávajících přestupky, aby v řízení o přestupku zjišťovali škodu, která zatím spolehlivě zjištěna nebyla, a nahrazovaly tak civilní soudy (viz Jemelka, L., Vetešník P. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck 2017, s. 797).

Jinými slovy, řízení o náhradě škody (adhezní řízení) má ve vztahu k meritornímu rozhodnutí v rámci řízení o přestupku, byť je jeho integrální součástí, v jistém smyslu pouze akcesorickou povahu, a procesní činnost správního orgánu tak nemůže přesahovat, v daném ohledu, aktivitu směřující k náležitému rozhodnutí o vině a případném trestu. Toliko občanskoprávní řízení je řízením bezvýjimečně zaručujícím (za splnění zákonem předepsaných podmínek) možnost domoci se uplatněného majetkového nároku. Obecně tedy platí, že postup spočívající v odkázání poškozených s uplatněným nárokem na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních, nepředstavuje odepření spravedlnosti, ale ústavněprávně regulární použití institutu urychlujícího sankční řízení (viz analogicky např. usnesení Ústavního soudu ze dne 18. února 2015, sp. zn. II. ÚS 165/15).

Co se týče poškozeným uplatněné náhrady nákladů spojených s uplatněním nároku na náhradu škody ve výši 8 857,20 Kč, nelze tyto poškozenému přiznat, neboť podle ust. § 95 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky správní orgán přizná poškozenému na jeho návrh náhradu účelně vynaložených nákladů spojených s uplatněním nároku na náhradu škody nebo nároku na vydání bezdůvodného obohacení vůči obviněnému, pokud byl poškozený ve věci nároku na náhradu škody nebo nároku na vydání bezdůvodného obohacení úspěšný a prokázal jejich vznik a výši; pokud byl poškozený úspěšný alespoň v části svého nároku, správní orgán mu přizná vůči obviněnému, náhradu poměrné části těchto nákladů; poškozený však úspěšný ve věci nebyl, proto se mu náhrada nepřiznává.

Správní orgán proto o nároku poškozeného o náhradě škody ve výši 25 760,04 Kč rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku IV. tohoto rozhodnutí a odkázal jej na soud.

Jelikož poškozenému nebyl přiznán nárok na náhradu škody, nebyl tak úspěšný ve věci zcela ani zčásti, není mu přiznána náhrada účelně vynaložených nákladů spojených s uplatněním nároku, jak je uvedeno ve výroku V. tohoto rozhodnutí.

VII. Náklady řízení

Výrokem III. tohoto rozhodnutí je účastníkovi řízení ukládána povinnost úhrady nákladů řízení, neboť správní orgán je dle ust. § 95 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky a podle ust. § 79 odst. 5 správního řádu povinen účastníkovi, který řízení vyvolal porušením své právní povinnosti, uložit náhradu nákladů řízení paušální částkou. Podle ust. § 6 odst. 1 vyhlášky č. 520/2005 Sb., činí paušální částka nákladů řízení částku ve výši 1 000 Kč.

P o u č e n í

Proti tomuto rozhodnutí lze podat rozklad v souladu s ust. § 152 správního řádu k Radě Energetického regulačního úřadu do 15 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Energetickému regulačnímu úřadu. Lhůta pro podání rozkladu se počítá ode dne následujícího po doručení rozhodnutí, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy bylo nedoručené a uložené rozhodnutí připraveno k vyzvednutí.

Účastník řízení může proti tomuto rozhodnutí podat rozklad v plném rozsahu. Poškozený má právo v souladu s ust. § 96 odst. 1 písm. b) zákona o odpovědnosti za přestupky podat rozklad pouze proti výroku o nároku na náhradu škody nebo nároku na vydání bezdůvodného obohacení a proti výroku o nákladech spojených s uplatněním nároku na náhradu škody nebo nároku na vydání bezdůvodného obohacení.

Mgr. Jan Křepinský, v. r.
oprávněná úřední osoba
oddělení sankčních řízení Praha